

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 528/2010-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť V. K., B., a spoločnosti K., s. r. o., zastúpených advokátom JUDr. K. Ž., T., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a 4 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. a) až d) a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 1 T 88/06 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť V. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

2. Sťažnosť spoločnosti K., s. r. o., o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. novembra 2010 doručená sťažnosť V. K. (ďalej len „sťažovateľ“) a spoločnosti K., s. r. o (ďalej len „sťažovateľka“, spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných

práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a 4 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. a) až d) a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 1 T 88/06.

Zo sťažnosti vyplýva, že na základe opakovaného podnetu zo spáchania trestného činu začalo Okresné riaditeľstvo Policajného zboru B. trestné stíhanie a následne Okresná prokuratúra B. podala obžalobu na sťažovateľa pre trestný čin porušenia predpisov o ochrane prírody a krajiny § 181c ods. 2 písm. b) a 3 písm. a) Trestného zákona.

Sťažovateľ „... pred hlavným pojednávaním stanoveným na 29. 09. 2010 požiadal súd o nahliadnutie do spisu. Pri nahliadnutí do spisu zistil, že súdny spis neobsahuje kompletný administratívny spis, ktorý k predmetnej veci viedlo Ministerstvo životného prostredia SR, pričom v súdnom spise neboli zažurnalizované odborný posudok RNDr. V. K. a vyjadrenie Katedry biológie a patológie Pedagogickej fakulty UK Bratislava, ktoré obžalovaný predložil na predchádzajúcom hlavnom pojednávaní ako dôkaz absencie zákonných podmienok na pokračovanie v trestnom konaní.

Dňa 28. 09. 2010 po zahájení hlavného pojednávania obžalovaný vzniesol námietku voči porušeniu základného práva hájiť sa na súde so znalosťou veci (kompletného administratívneho spisu) v súlade s čl. 46 a čl. 50 Ústavy SR.

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní 28. 09. 2010 navrhol prerušenie konania do doby potrebnej na odstránenie neoprávneného zásahu do jeho práva na obhajobu doplnením administratívneho spisu a zažurnalizovaním odborných posudkov k predmetnej veci.

Návrh na ochranu základných práv obžalovaného súd neakceptoval a nariadil pokračovať v súdnom pojednávaní výsluchom súdneho znalca Ing. F. H., ktorý vypracoval znalecký posudok č. 5/2007. ...

V súvislosti s výpoveďou súdneho znalca, ktorý v znaleckom posudku rozhodol o vine obžalovaného a vydal osvedčenie o porušení platnej legislatívy spoločnosťou K. s. r. o., sťažovateľ dňa 29. 09. 2010 na hlavnom pojednávaní namietal porušenie zásady prezumpcie nevinoty zo strany súdneho znalca. ...

Dňa 30. 09. 2010 podal obžalovaný na Okresný súd v Bratislave I návrh na vylúčenie súdneho znalca a zamietnutie znaleckého posudku č. 5/2007 pre oprávnenú pochybnosť o schopnosti súdneho znalca vypracovať nezávislý odborný posudok, bez porušenia zásady jednoznačnosti, nestrannosti a rešpektovania prezumpcie nevinny .

Okresný súd Bratislava I napriek námietkam na hlavnom pojednávaní neposkytol obžalovanému ochranu prezumpcie nevinny a ani nevyhovel jeho návrhu na vylúčenie súdneho znalca pre jeho pomer k veci, čím fakticky znemožnil obžalovanému uplatnenie resp. ochranu ústavného práva upraveného v čl. 50 ods. 1),ods.2), ods. 3) v spojitosti s čl. 46 ods. 1), ods. 2) Ústavy SR, čl. 6 ods. 1) ods. 2)... Dohovoru.“

Sťažovatelia na základe uvedeného navrhujú vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 1 T 88/06 a zakázal pokračovať v porušovaní základných práv. Požadujú tiež primerané zadosťučinenie vo výške 7 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 208,99 €.

Sťažovatelia zároveň navrhli vydať dočasné opatrenie, v ktorom by ústavný súd uložil okresnému súdu, „... aby sa dočasne zdržal pokračovania v konaní sp. zn. 1 T 88/06 až do doby právoplatného rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Ústavný súd vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd nie je oprávnený prijať na ďalšie konanie sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby vo veci porušenia jej základných práv alebo slobôd, ak o ochrane týchto práv a slobôd rozhoduje iný súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody (II. ÚS 54/02).

Ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04).

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdu naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv na hlavnom pojednávaní, a to predovšetkým proti spôsobu vedenia znaleckého dokazovania–poukazujúc na neúplnosť spisu (nezažurnalizovanie odborných posudkov a vyjadrení), ako aj zaujatosť znalca z dôvodu porušenia zásady prezumpcie nevinny.

Subsidiarita právomoci ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd sa prejavuje aj v tom, že ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc len v tom prípade, ak sťažovateľ využije možnosť namietat' porušenie svojich práv v priebehu konania pred tými orgánmi verejnej moci, ktoré sú príslušné konať v jeho veci. Pokiaľ by sa ústavný súd vyjadroval k zákonnosti dosiaľ vykonaného trestného konania, zasahoval by tým v neprípustnej miere do rozhodovacej právomoci všeobecného súdu, ktorý je príslušný v tejto veci konať na podklade obžaloby. Bude vecou všeobecného súdu, aby posúdil argumentáciu sťažovateľa a vyvodil z nej závery. Sťažovateľ môže následne na ochranu svojich základných práv využiť aj riadne a mimoriadne opravné prostriedky v trestnom konaní.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje Najvyšší súd Slovenskej republiky (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. Vo vzťahu k podaniu sťažnosti sťažovateľkou ústavný súd uvádza, že v predmetnom trestnom konaní sťažovateľka nevystupuje ani ako obžalovaná (vzhľadom na to, že právny poriadok nepozná trestnú zodpovednosť právnických osôb), ani ako poškodená a ani ako iný účastník trestného konania. Na základe uvedeného ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú neoprávnenou osobou.

3. Z dôvodu, že ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, nepripadalo už do úvahy vyhovieť návrhu sťažovateľov na vydanie dočasného opatrenia.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2010